

Durmuş Hocaođlu

Kur'ân-ı Kerîm'in Şifresi: Kaba ve Vülger Bir Bilim Mistisizmi Bakıyyesi

Zaman., 03 Kasım 2002, Pazar., s.12 ["Yorum" sayfası]

Durmuş Hocaođlu, *Zaman* Yazıları Sıra No: 24

Atıf:

- Hocaođlu, Durmuş., "Kur'ân-ı Kerîm'in Şifresi: Kaba ve Vülger Bir Bilim Mistisizmi Bakıyyesi"., *Zaman.*, 03.11.2002, Pazar., s.12

Not:

Bu metnin sondan bir önceki paragrafındaki şu son cümle editör tarafından benden izinsiz olarak metinden çıkarılmıştır:

Gelecek'i ancak ve yalnız, bil-fiil mevcut, mümkün, muhtemel ve mümtenî olan herşeyi bir tek defada ve tam ve mutlak bir keskin nazarla gören — Kant'ça söylersek — "zamana ve tarihe yabancı akıl"dan başkası bilemez; Hz. Peygamber dahil!

ZAMAN

Her gün en az bir "bomba" ile sarsılan medyamız, çoktandır bir din şovu ve magazini ayına dönüşme eğiliminde bulunan Ramazan münâsebetiyle olsa gerek bu defa da "Kurân'ın Şifresi" ile sarsıldı; genç bir tıp öğrencisinin "matematikselsel metod" kullanarak bu güne kadar kimsenin bilmediği inanılmaz Kurânî sırların tekmielinin birden anahtarını ifşâ etmesi müthiş bir heyecan doğuruyor; artık İslâm dünyası başını daha dik tutabilecek çok şükür.

Bu çocukça iddiayı belki de bir tenkid yazısı kaleme alacak kadar ciddiye almakla hatâ ediyor olabiliriz; ancak, yine de üzerinde durmakta fayda olsa gerek: Nasıl ki kötü ekonomik piyasalarda kötü para iyi parayı kovarsa kötü fikir piyasalarında da kötü fikirler iyi fikirleri kovar; biz Türkiye'de bu hâli fiilî bir şekilde yaşamaktayız.

★★★

Öncelikle üzerinde durulması gereken husûs, Kur'ân'a bu şekilde bir yaklaşımın, kaba ve ilkel pozitivism ve siyantizmin, bilim mistisizminin Türkiye'de nasıl hâla kuvvetli bir damar gibi attığını göstermesidir. Tedâvüldeki değerini çoktan kaybetmiş bulunan bu anlayışın "ateist" versiyonunun metod ve mantık olarak hemen-hemen tamâmen aynısı ve fakat simetriği olan "fideist" (îmâniyyeci) pozitivism-siyantizmin en büyük saplantısı, Allah'ın

varlığı başta olmak üzere îmânî esasların durup dinlenmeden “bilimsel” metod ve verilerle isbatlanmasına çalışılmasıdır. Bu sayfa bu anlayışın irdelenmesine müsâit olmadığı için bu kadarcıkla kifâf-ı nefis ederek geçiyoruz.

İmdi; mezkûr tezin sâhibinin iddiası, mes’ele dikkatle tedkîk edilecek olursa görülecektir ki, aslında Kur’ân’ın değil Bilim’in bir başarısını sunmaktadır. Hem de öyle böyle değil; Bilim önce Kurân’ın hak kitab olduğunu bilbedâhe isbat ediyor, sonra da (ancak şimdi bu vasfı “bilimsel olarak” isbat edilebildiği için ancak şimdi şâyân-ı îtimad olunabilecek) bu kitaptan istihraç edilen “ilâhî şifreler” vâsıtasıyla varlık nizâmının bütün serencâmı âyân beyan gözler önüne seriliyor veya en azından bu imkân ortaya çıkmış oluyor.

Genç filozof adayımızın iddialarındaki birçok tutarsızlıktan en başta gelenlerinden birisi tam da bu noktada sırtan mantık hatasıdır. İddiaya göre, önce, kullanılan “matematik(sel metod)” ile “Kurân’ın ilâhî bir kitap olduğu” ispatlanmakta, sonra da asıl mevzû olan, Geçmiş’ten ama daha mühimi Gelecek’ten haber verme (prophecy) sahnesi açılmaktadır. Sıra ile ele alalım:

Bir: Matematik ile Matematiksel Metod aynı şey değildir; hiçbirisi olmayan $1+19+44+98 = 198$ şeklindeki komiklikler ise öğrenci kantininde hoşça vakit geçirmek için iyi bir vâsıtadan başkası olamaz; eğer bu komedi İsrâil devletinin kuruluş tarihini vermekte ise bendenizin doğum tarihine bir işâret olarak da pekâlâ yorumlanabilir.

İki: Gerçeklikler dünyasından radikal bir kopukluk içerisinde olması hasebiyle konvansiyonel mânâda bir bilim olmayan Matematik ile “kendi içinde doğru olan” mücerret önermeler dışında objektif gerçeklikler dünyasına âit hiçbir şey isbat edilemez; böylesi bir hülyâ, Descartes’in en büyük ideali olan ve ondan sonra Leibniz’in daha da ileriye götürme çabalarına rağmen nihâyetinde terkedilen “Mathesis Universalis”i — ama çok banal bir kopyasını — hâtırlatmaktadır.

Üç: Ayrıca, böyle bir kaba bilim mistisizmine mürâcaat etmek, Din’in meşrûiyetini Bilim’e vermek demektir ki meşrûiyeti veren alandan daha öncelikli, daha üstün, daha güvenilir, daha sağlam telâkkî edilmesi iktiza edeceğinden, Din, Bilim’e göre ikincileştirilmekte, onun bir fonksiyonu ve tâbii olmaktadır ki bu da Bilim’in kelimenin tam anlamıyla “essah din” addedilmesi demektir. İmdi, detayına girmeden Matematik’in “kesin doğru” olduğunu kabûl edelim; bu, fevkalâde büyük bir câzibe demektir, ama ne yazık ki, bir kusûru vardır: Gerçeklerden kopuktur; diğer bilimler ise gerçeklerle bağlantılıdır, ama ne yazık ki onların hiçbirisinde de şüphesizlik, kesinlik ve zarûrî doğru olma özellikleri yoktur ve olamaz. Hâsılı, İnsan eseri olan ve bilimsel olanı da dâhil olmak üzere, hiçbir bilgi Mutlak Doğru’yu, Mutlak Hakikat’i elde etmeye muktedir olamaz; bundan dolayı, “*kesinlikle ve zorunluklu olarak doğru ve mutlak olan bir hakikat*”in kabûlünü şart koşan Dinî İnanç için lehte ya da aleyhte bir mutlak hüccet olarak kullanılamaz. Binânealeyh, ne türden olursa olsun, bilimsel bilgiye istinad ettirilen ve aslî gayesi Ateizm’i *bilimselleştirmek* olan “Ateistik Siyantizm” ne kadar gayri meşrû ise, aynı bilgiye dayanarak yapılan ve aslî gayesi İmânî Bilgi’yi *bilimselleştirmek (?)* olan “Fideistik (İmâniyeci) Siyantizm” de o kadar gayri meşrûdur. Bu anlayış(yızsızlık)ta hem de konuyu gererek ısrar edilmesi, Din’in meşrûiyetinin Bilim’e endekslenmesi, hattâ ondan alınması mânâsına gelecektir. Hâlbuki, Dinî İman, meşrûiyetini başka hiçbir mercîden değil, doğrudan-doğruya kendisinden alır. Bu cümleden olmak üzere; Bilim’in fevkalâde mühim olmakla beraber, “her şey” olmadığını, hele en hakikî mürşîd hiç olamayacağını; bunlardan maâdâ, şahsen, “inanmak” için hiç bir şekilde hiçbir türden Bilimsel Bilgi’ye ihtiyaç hissetmediğimi ve hiç bir şekilde hiçbir türden Bilimsel Bilgi’yi de bu kontekstte asla ciddiye almadığımı çok net olarak deklare etmekteyim. Bence Fuzûlî haklı: “*Aşk imiş her ne var Âlem’de / İlm, bir qîl ü qaal imiş ancak*”

Allah'ın varlığının isbatı için kullanılan Kozmolojik (Kevnî) Metod'da her ne kadar bir "Kitâb-ı Kebîr" olan Kâinat, O'nun varlığı için bir alem, bir medâr olarak sıklıkla zikredilmekte ise de, bu, İzutsu'nun ifâdesiyle, kendisi olarak değil işâret ettiği şeye ilişkin olarak bir değer taşıyan yol gösterici levhalar mesâbesinde bir kıymet hükmü taşıması demektir.

Dört: Beri yandan, genç filozofumuz "Kurân'ın ilâhî bir kitap olduğunu" önce — Matematik mi Matematiksel Metod mu olduğu definitif olarak belli olmayan ve hayli oportünist bir karakter taşıyan garip bir yol ile — ispat edilen bir önerme (yâni Teorem) olarak ve sonra da bütün ispatların temelini oluşturan ve fakat kendisi ispat edilemeyen ve edilmesi mümkün olmayan bir kazıyye (yâni, Aksiyom) olarak takdîm etmektedir. Bu da bizi ne gariptir ki, tekrar Descartes'a, "Kartezyen Çevrim"e (Circle Cartésien) ama yine onun daha acemice bir karikatürüne götürmektedir: Bir önerme ya aksiyomdur ya da teorem; her ikisi birden olamaz.

Gelelim diğer hususlara:

- Kur'ân bir şifre kitabı değildir; "müteşâbihat" bu şekilde te'vil ve/ya tefsîr edilemez. Şifre mantığı, tanrıların insanlarla gizli gizli alay ettiği antik pagan dinlerin bir kalıntısıdır.

- Kur'ân bir "Kitâb-ı Mübîn"dir; ama O'nun dili "Kitâb-ı Kebîr-i Kâinat"ın dili olan Matematik değildir.

- Kur'ân başka bir gayeye vâsıl olmak için kullanılan bir araç (enstrüman) da değildir; O, nasıl ki meşrûiyetini bir başka merci'den alarak ikincileştirilemezse, kezâ, Geçmiş'i ve Gelecek'i okumak ve Eşya'nın mutlak bilgisini çıkarsamak için bir araç olarak telâkkî edilerek de ikincileştirilemez. Bu en hâlisinden bir haddini bilmezlik ve en iptidâisinden bir enstrümantalizmdir.

- Eğer biz insanlar sâdece bir sâniye için Âlem'in küllî bilgisine vâkıf olabilirsek, Makine-i Rabbâniye'nin (Divine Machine, Machinarum Divinium) bütün denklemini elde edebiliriz ki buradan da herşeyin mutlak bilgisine vakıf olan Heisenberg'in cini çıkar. Hâlbuki; İnsan, "mutlak bilgi"den ancak ve yalnız Mutlak Varlık'tan vahyedilen kadar bir pay alabilir; daha fazlasını talep etmek "tanrılaştırma" (Te'lih, Deification) denen mülevves şirktir ki, böylelerine, Cennet'teki "yasak ağaç"a yaklaşan (Hz.) Âdem ve Grek Panteonu'ndaki tanrılardan ateş çalan Prometheus üzerinde tefekkür etmelerini tavsiye ederim.

- Bir de şunu bilelim: Gelecek "hâzır" değil "gaaip"tir, karanlığa gömülüdür; asla bilinemez; ancak kısmen ve pek zayıf olarak tahmîn ve hissedilebilir ki bunlar da şahsî ve ferdîdir, umum için îtimâda lâıyk değildir ve dahi his ve tahmin etmek ise bilmek demek değildir. Gelecek'i ancak ve yalnız, bil-fiil mevcut, mümkün, muhtemel ve mümtenî olan herşeyi bir tek defada ve tam ve mutlak bir keskin nazarla gören — Kant'ça söylersek — "zamana ve tarihe yabancı akıl"dan başkası bilemez; Hz. Peygamber dahi!

- Ve son olarak, Gelecek'i avuçlarında görmek hülyâsıyla yanıp tutuşanlara Ziya Paşa'yı hâtırlatalım: "Yıldız arayıp gökte nice turfa müneccim / Gaflet ile görmez kuyuyu rehğüzerinde".

